

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. 06/10/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

İnşaat mühendisleri; yapı güvenliği, deprem yanaıklılığı, imar süreçleri, proje üretimi, yapı denetimi, şantiye uygulamaları, kamu yatırımları, altyapı ve afetlere dirençli kentleşme bakımından kamusal sorumluluğu en yüksek meslek gruplarından biridir. Buna rağmen inşaat mühendislerinin yetki-sorumluluk dengesi, özlük hakları, mesleki denetim mekanizmaları, şantiye şefliği uygulamaları, yapı denetim sistemi, kamu istihdamı, asgari ücret, fazla mesai, emeklilik ve mühendislik eğitimi alanlarında ciddi sorunlar yaşandığı meslek örgütleri tarafından sıkça dile getirilmektedir.

Özellikle 6 Şubat depremleri başta olmak üzere ülkemizin yaşadığı büyük afetler, yapı üretim sürecinde proje, zemin etüdü, malzeme kalitesi, uygulama denetimi, şantiye şefliği, yapı denetimi ve kamusal kontrol mekanizmalarının ne kadar hayati olduğunu bir kez daha göstermiştir. Buna rağmen uygulamada sorumluluk çoğu zaman tek tek mühendislerin üzerine yıkılmakta; yetki sınırları, ücret güvencesi, mesleki denetim, teknik kapasite, iş yükü ve kamusal güvence yeterince sağlanmamaktadır.

Bugün inşaat mühendisleri bir yandan ağır hukuki ve cezai sorumluluk taşımakta, diğer yandan düşük ücret, düşük SGK primi, güvencesiz çalışma, taşeronlaştırma, fazla mesai, çoklu şantiye sorumluluğu, imzacı mühendislik, niteliksiz proje üretimi, düşük bedelli kamu ihaleleri ve

denetimsiz yapı üretim süreçleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca üniversitelerdeki eğitimle ilgili kamuoyunda sıkça dile getirilen eleştiriler de ortadadır. Bu tablo yalnızca mühendislerin mesleki sorunları değildir; doğrudan yurttaşın can güvenliği, kentlerin afetlere dayanıklılığı ve kamu kaynaklarının doğru kullanımı meselesidir. Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız, inşaat mühendislerinin proje, planlama, uygulama, şantiye, yapı denetimi ve kontrol süreçlerindeki yetki ve sorumluluk alanlarını açık, ölçülü ve denetlenebilir biçimde belirleyen yasal bir sorumluluk haritası hazırlanması için çalışma yürütmekte midir?
2. Deprem ve afet davaları başta olmak üzere teknik bilgi gerektiren yapı güvenliği dosyalarında, genel mahkemeler yerine uzmanlaşmış “inşaat/teknik ihtisas mahkemeleri” kurulmasına ilişkin Bakanlığınızın Adalet Bakanlığı ile yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
3. Yapı üretim sürecindeki tüm tarafların sorumluluk sürelerinin açık, adil ve ölçülebilir kriterlere bağlanması; sorumluluğun süresiz veya belirsiz biçimde yalnızca mühendislere yüklenmesinin önlenmesi için mevzuat değişikliği yapılacak mıdır?
4. Dört yıllık mühendislik lisans mezuniyetinin doğrudan sınırsız imza yetkisi vermesinin önüne geçilmesi, deneyim, uzmanlık ve mesleki yeterliliğe dayalı “yetkin mühendislik” sisteminin yasal güvenceye kavuşturulması konusunda Bakanlığınızın tutumu nedir?
5. İnşaat mühendisliği meslek uygulama alanlarının tanımlanması, üyelerin uzmanlık alanlarına göre yetkilendirilmesi, sertifikalandırılması ve belgelenmesi süreçlerinde meslek odalarına görev ve yetki verilmesine yönelik bir düzenleme yapılacak mıdır?
6. TMMOB ve bağlı meslek odalarının mühendislik hizmetleri için asgari ücret belirleme ve denetleme yetkisinin yasal güvenceye kavuşturulması; asgari ücret sınırlarının altındaki sözleşmelerin imar, ruhsat ve yapı denetim süreçlerinde geçersiz sayılması için çalışma yapılacak mıdır?
7. Firmaların düşük prim ödemek amacıyla mühendislerin meslek kodlarını SGK’ya yanlış bildirmesini önlemek için Bakanlığınız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve SGK arasında ortak bir denetim mekanizması kurulacak mıdır?
8. Özel sektör çalışanları ve şantiye şefleri için meslek odalarının hazırlayacağı tip sözleşmelerin zorunlu hale getirilmesi; fazla mesainin istisnai olması, yasal sürelerle uyulması ve fazla mesainin ücret veya izinle karşılanması için düzenleme yapılacak mıdır?
9. Proje üretiminde haksız rekabeti, imzacılığı, niteliksiz proje üretimini ve proje hizmet bedellerinin belirsizliğini önlemek amacıyla proje üretim kriterlerinin belirlenmesi ve uygulama izleme yetkisinin ilgili meslek odalarına verilmesi değerlendirilecek midir?
10. Kamu hizmeti sundukları dikkate alınarak proje firmalarının kurumlar vergisinin düşürülmesi, KDV oranlarının azaltılması ve nitelikli istihdam ile altyapı yatırımı yapan firmalara özel vergi indirimi uygulanması konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
11. Kamu ihalelerinde mühendislik, kontrollük ve müşavirlik hizmet alımlarında en ucuz fiyat yerine kalite, teknik kapasite, mesleki yeterlilik, deneyim ve liyakati esas alan Kalite ve Maliyet Tabanlı Seçim sistemine geçilmesi için düzenleme yapılacak mıdır?

12. Kamu ihalelerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili hükümleri de dikkate alınarak ülkemizdeki mühendislik bilgi birikimini, teknik kapasiteyi, mesleki deneyimi ve genç mühendis istihdamını koruyacak düzenleyici tedbirler alınacak mıdır?
13. Şantiye şefliği hizmetlerinde aynı anda birden fazla şantiyede görev yapılmasının sınırlandırılması, yapı alanı 1.500 metrekareyi geçen her yapım işinde tam zamanlı şantiye şefi bulundurulmasının zorunlu hale getirilmesi için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
14. Şantiye alanlarının kamusal alan sayılması, şantiye şeflerinin görevleri sırasında kamu görevlisi statüsünde değerlendirilmesi ve şiddete karşı korunması için mevzuat değişikliği yapılacak mıdır?
15. Nitelikli şantiye şefliği hizmeti için İnşaat Mühendisleri Odası tarafından verilecek şantiye şefliği belgesinin zorunlu hale getirilmesi, beş yıldan az deneyime sahip mühendislerin şantiyede görev alabilmesi için meslek odası eğitimlerini tamamlamasının şart koşulması değerlendirilecek midir?
16. Şantiye şeflerinin işverenle yapacağı hizmet sözleşmelerinin yenilenmesi, ücretlerinin TMMOB tarafından belirlenecek asgari ücretin altında olmaması ve fiilen sahada bulunmalarının denetlenmesi için Bakanlığınız ne tür düzenlemeler planlamaktadır?
17. Yapı denetim sisteminde proje denetimi ile uygulama denetiminin birbirinden ayrıldığı, kamusal niteliği güçlendirilmiş yeni bir yapı denetim kanunu hazırlanacak mıdır?
18. Kamu bünyesinde idari özerkliğe sahip, meslek odalarınca sertifikalandırılmış yetkin mühendislerden oluşan etüt ve proje denetim birimleri kurulması Bakanlığınızın gündeminde midir?
19. Yapı denetiminde görev yapan mühendis ve mimarların görevlerini yerine getirirken kamu görevlisi statüsünde sayılması; ücretlerinin, iş güvencelerinin ve özlük haklarının TMMOB asgari ücretinin altında kalmayacak şekilde güvence altına alınması için düzenleme yapılacak mıdır?
20. Yapı denetim kuruluşları ve yapı malzemesi laboratuvarlarının müteahhit/yapı sahibi ile mali ve idari bağlarının kesilmesi; denetim ve laboratuvar ücretlerinin kamu tarafından ödenmesi ve denetçi atamalarının otomasyon sistemiyle kamu tarafından yapılması için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
21. 500 metrekare altındaki yapıların denetiminin müteahhit tercihine bırakılmayıp elektronik dağıtım sistemine dahil edilmesi; denetçilerin fiilen inceleyemeyeceği sayıda şantiyeye atanmasının önlenmesi için hangi tedbirler alınacaktır?
22. Prefabrik yapı tesislerinde, zemin laboratuvarlarında, hazır beton tesislerinde ve yapı malzemesi üretim-denetim süreçlerinde yetkin inşaat mühendisi istihdamının zorunlu hale getirilmesi planlanmakta mıdır?
23. Kamuda mühendis istihdamının artırılması, mülakat uygulamasının kaldırılması ve atamaların merkezi, nesnel ve yazılı sınav sonuçlarına dayandırılması için Bakanlığınızın Cumhurbaşkanlığı ve ilgili kurumlarla yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
24. Bakanlığınız ve bağlı/ilgili kuruluşlarında mühendislerin güvencesiz, sözleşmeli veya belediye şirketi elemanı statüsünde çalıştırılması uygulamasına son verilmesi; görev yapan mühendislerin güvenceli kamu kadrolarına geçirilmesi için bir düzenleme yapılacak mıdır?

25. Kamuda çalışan mühendislerin ek gösterge, özel hizmet tazminatı, ek ödeme, teknik sorumluluk ve risk ödemesi gibi özlük haklarının iyileştirilmesi; mühendis ücretlerinin yaptıkları işin hukuki ve mali sorumluluğuna uygun seviyeye çıkarılması konusunda Bakanlığınızın önerisi nedir?
26. Kamu yatırımlarının ihale şartnamelerinde işin niteliği ve hacmine uygun sayıda genç inşaat mühendisi istihdamının zorunlu kılınması ve bu personelin sahada fiilen çalışıp çalışmadığının denetlenmesi sağlanacak mıdır?
27. Emekli mühendislerin aylıklarının yoksulluk sınırının altında kalmaması, emekli maaş farklarının giderilmesi, intibak düzenlemesi yapılması ve sağlık hizmetlerindeki katkı paylarının kaldırılması konusunda Bakanlığınızın ilgili bakanlıklarla ortak bir çalışması var mıdır?
28. İnşaat mühendisliği eğitiminde kontenjanların sınırlandırılması, başarı sıralaması barajının yükseltilmesi, zorunlu laboratuvarları bulunmayan mühendislik bölümlerine öğrenci alımının durdurulması ve mühendislik eğitiminin ucuz iş gücü yaratma aracına dönüştürülmemesi için Bakanlığınız YÖK ile görüşme yapacak mıdır?
29. Dikey geçişle gelen öğrenciler ve yabancı uyruklu öğrenciler için mühendislik eğitiminin niteliğini koruyacak akademik standartların uygulanması konusunda Bakanlığınızın YÖK nezdinde bir girişimi olacak mıdır?
30. Bakanlığınız; inşaat mühendislerinin yetki-sorumluluk dengesi, yetkin mühendislik, asgari ücret, proje üretimi, kamu ihaleleri, şantiye şefliği, yapı denetim sistemi, kamu istihdamı, özlük hakları, emeklilik ve mühendislik eğitimi başlıklarında TMMOB, İnşaat Mühendisleri Odası ve ilgili meslek örgütleriyle ortak bir çalışma takvimi oluşturacak mıdır?